

Nr 490

Av herr Larsson, Thorsten, m. fl., om stöd för ungdomsutbyte med utlandet.

(Lika lydande med motion nr 594 i Andra kammaren)

De internationella kontakterna har på senare tid ökat avsevärt, vilket är att hälsa med tillfredsställelse. När det gäller främjandet av en fredlig utveckling i världen måste vidgat internationellt utbyte utgöra en viktig faktor. Viktigt i sammanhanget är att även ungdomen ges tillfälle att resa utomlands för studier och knytandet av kontakter.

Förmedlingsorgan för skolungdoms-, student- och praktikantutbyte finns. Statligt stöd till detta utgår endast i mycket begränsad omfattning.

När det gäller att planlägga, organisera och leda Sveriges skolungdomsutbyte med utlandet, med undantag av de nordiska länderna, finns en speciell nämnd, Centralnämnden för skolungdomsutbyte med utlandet. Centralnämndens åligganden innebär att den med uppmärksamhet skall följa utvecklingen av skolungdomsutbytet i allmänhet och särskilt i de länder, med vilka ett utbyte för vårt lands vidkommande kan tänkas komma i fråga. Nämnden har vidare att förmedla lärjungebrevväxling mellan Sverige och utlandet. Även i andra former bör nämnden söka åstadkomma förbindelse mellan svensk och utländsk ungdom. I samband med utbyte eller annan förbindelse må av nämnden utomlands anordnas feriekurser eller särskild undervisning för den svenska skolungdomen.

Utgiftsstaten för nämndens verksamhet fastställs av Kungl. Maj:t, och kostnaderna för verksamheten skall i första hand bestridas av inflytande avgifter. Först i andra hand får statsmedel användas. F. n. förfogar nämnden över ett förslagsanslag som uppgår till blott 1 000 kronor. Även andra organisationer bedriver en viss skolungdomsutbytesverksamhet.

Studentutbytet skötes av studentorganisationerna själva utan statligt stöd. De bästa förutsättningarna har f. n. teknologerna genom stipendiemöjligheter från industrien.

Praktikantutbytet inom jordbruk och industri skötes av Nämnden för internationellt praktikantutbyte inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring och Svenska industriens praktikinämnd. Den förra erhöll för 1963 ett statsanslag av 7 000 kronor till resestipendier. Enligt arbetsmarknadsstyrelsens berättelse för verksamheten 1962 förmedlades totalt praktik för 488 svenska ungdomar i utlandet medan antalet praktikanter från utlandet

var 2 393. Orsaken till denna stora differens är svår att ange. Bidragande orsak är troligen både ett högre löneläge i Sverige och att praktikanterna från utlandet ofta har större stipendier än de svenska. Sålunda kan nämnas att Frankrike betalar alla resekostnader för sina praktikanter.

Men även ungdomsutbytet med utlandet i allmänhet måste anses synnerligen värdefullt. Med den språkunderbyggnad grundskolan nu ger kommer språkröskeln att avsevärt reduceras och möjligheterna till kontakter att underlättas. Säkerligen skulle ett vidgat utbyte mellan t. ex. föreningsungdom medverka till bättre insikt om ömsesidiga problem, medverka till ökad internationell förståelse och motverka den risk för isolering ett land med Sveriges geografiska läge lätt kan utsättas för. I flera andra länder finns nu av staten understödda institutioner som har som uppgift att stimulera och förmedla kontakt mellan ungdom över gränserna. Enligt uppgift finns över tiotalet sådana institutioner i Frankrike. I Västtyskland erhåller varje ungdomssammanslutning, som erhåller inbjudan från en förening i annat land, ett resebidrag på 1 000 D-mark från staten.

Det får anses vara mycket angeläget att ungdomsutbytet med utlandet ägnas större uppmärksamhet från statens sida. De medel som nu disponeras utgör uppenbarligen blott ett symboliskt anslag som inte kan ha någon större främjande effekt. Det synes lämpligt att en utredning företages för att få dessa frågor belysta och få fram lämpliga grunder för en utvidgning av ifrågavarande verksamhet.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning om hur stödet till skolungdoms-, student-, praktikant- och allmänna ungdomsutbytet med utlandet skall utformas.

Stockholm den 26 januari 1964

Thorsten Larsson

Harald Pettersson

Ivan Svanström
